

Carchara (id. I, 280) (on el mot *vel* té valor fortament disjuntiu, donant a triar entre aqueixa valleta reclosa, i una 'Vall Major', adjacent); 1124: «*Valle Carcarar*» (id. III, 68); 1179: «loco voc. *Valle Carchara*» (id. III, 277).

δi(3)

IV. *Vallcarca*, -*cala*: ant. llogaret, avui barriada industrial, a les Costes de Garraf, entre aquest poble i Sitges, mun. al qual estan agregats tots dos. Vegeu-¹⁰ ne dades antigues i modernes en Balari, *Orig.* 114.

δi(4)

V. Sant Feliu de *Vallcarca*, també dit *Sant Feliuet*, a l'alt Vallès, entre Sant Llorenç Savall i Granera, al costat de L'Ermengol, nom d'un mas, a mitja pujada d'un poble a l'altre, 1925 (exc. 37); Osona, *Guia* cit., l'anomena *S. F. de Vallcàrcara*; a. 1020: Sancti Felicis de *Valle Carcare* (*An. Bibl. Cat.*, 1970, p. 36).

δi(5)

VI. *Vallcàscar* a l'alt Pallars, nom —avui oblidat— d'una vall que es devia aplicar a un sector superior, i nòrdic, de la Vall d'Àssua, comprenent sobretot *Surp* i *Ancui*, i potser estenen-se més NE., en direcció a *Baiasca*. Només en tenim notícia pel capbreu de 1375, del litigi Bellera-Pallars, i una dada del *Spill de Castellbò*, textos transmesos en còpia poc exacta.¹

Aquí tenim una resultant de la dissimilació de la primera *r* de VALL CÀRCAR. En totes dues fonts dona³⁰ llocs de la Vall d'Àssua o immediates.

1375: «Rodés, *Vallis Cascar*, infra quam vallem sunt locus vocatus *Ancuy* et locus voc. de *Surp*» (XXXVI, 163.24); «in tota valle de *Casquar*, predictam et loco de *ça Vila Miyana*² et in aliis locis dicte vallis» (en l'annex, lín. 60), § 3, lín. 79 i 80. «Valle vocata *Valcascar*» lín. 88 i de nou 86 i 98, sempre relacionat amb *Surp*.

En fi una variant (potser error de còpia?): «vall de *Vagastan*» lín. 85, car també lleigeixo poc abans *Vallstar* lín. 82; i d'altra banda d'una explicació de la lín. 79, sembla deduir-se que són dos noms diferents, usats disjuntivament per a un mateix lloc: «vocata *Vall Castar* fuit, *Vagaster* est».

Ara bé per una entrada del *Spill* de Castellbò, sembla comprendre's clarament que apliquen a la Vall de Baiasca el nom de *Vall Castar* com sinònim de Baiasca: aquest és 7 k. al NE. de Surp, llogarets limítrofs i només separats per la serra que separa les dues valls, totes dues afl. dr. de la N. Pallaresa. L'etim.⁵⁰ de Baiasca i la de Vall-càrcar són diferents i inconciliables (ibero-basca i llatina respectivament). Llavors, tenint en compte que en el sistema gràfic arcaic s'escriu *g* per *y* (quasi normalment), escau sospitar que aquell *Vagastar* amb la lligatura equívoca *st* per *sc*, estigui per *Vayàscar* resultant de *Baiasca*, amb lleu

contaminació (o confusió escribal) de *Vall-cascar* (es lleigeix -*ter*, potser per err. d'escriba, només un cop), o a causa de la var. -CÀRCAR > *kárker*, que fonèticament és normal. Cf. el que diem de *Baiasca* als art. *Bagergue* (vol. II, 306b6-7) i *Baiasca*. No sembla que hi hagi relació amb els noms incerts de l'art. *Bagastell*, ni amb *Bagastrà* de llunyana comarca.

¹ Encara que els copistes hi han llegit, en part dels casos, *st* per *sc*, en lligatures que són quasi iguals, però cal entendre *sc* pertot, com ho comprova la grafia variant -*casquar*. El mateix: *descart*, lín. 80, per *d'Escart*. — ² La més coneguda allà prop és només *Vilamitjana*, de la Vall de Castellbò, llogaret, 4 k. avall de Castellbò, per tant a més de 25 k. de Surp, Baiasca etc. ¿S'estendria laxament el nom *Val càscar* fins tan lluny? Donada l'indole del nom és més probable que es tracti d'un altre lloc, també medial entre els de la vall d'Àssua o Àssua-Baiasca.

δi(6)

VII. *Balcarca*, poblet molt prop d'Espúls (o de Binaced), situat entre Espúls i el Cinca, a la frontera lingüística (Eduard Llanas, *Bu. Ass. Exc. Cat.* XI, 12). Ja figura *Balcàrcar* en un doc. de 1092, citat junt amb Fraga, doc. p.p. Garcia Biosca, *Terme de Lda.* p. 125.

Ja fora del domini català; i el nom propi sol (o derivat) sense VALL:

Càrcar, poble navarrès, amb municipi, p. jd. Estella, 28 k. SO. de Tafalla.

MENC. ANT. en pl. femení: 1061: *Carcaras*, doc. 21 de la col-le. d'*Irache* (al Sud de Lerín, ja prop de l'Ebre) que Lacarra (*Vasconia Medieval*, p. 38) identifica amb *Càrcar*, afegint-hi un derivat: «in loco q. dic. *Carcarasseda*, super castrum *Stella*» en un doc. de c. 1125 (col-l. id. 121). Mitxelena (*Fo.Li.Va.* I, 23, n. 87): «en San Millán, (205, a. 1071), hay 'ad lumbum *Carcaretum*'; y en un doc. posterior de Irache (*Vasc. Med.* p. 80) hay un top. *Carcaeta*, en tÈrm. de Azqueta».

Es tracta, doncs, d'un derivat col-le. CÀRCARETUM grup de valletes acongostades que ha passat a *Carcaetum* eliminant la *r* per dissimilació; una altra mena de dissim^o donà *Carcanet*, poble de l'Aude a la sortida del congost per on el riu Aude surt del Capcir. Hi hauria —potser— una altra dissimilació *r-r* > *r-z* (fricativa sonora) en *Carcaseda i acumulant-se amb *Carcaereda* > *Carcaraseda* (la *ss* doble grafia imperfecta): o bé nom compost de *Càrcar* amb un *Asseda o a Seda? Resolgui-ho l'*Onomasticon*